

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtru[m] peccator manducans sacramentaliter peccet? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

ria panis maneret, sicut etiam si projiceretur in lutum. Nec hoc vergit in detrimentum dignitatis corporis Christi, qui voluit à peccatoribus crucifigi absque diminutione suæ dignitatis: præsertim cum mus, aut canis non tangat ipsum corpus Christi, secundum propriam speciem, sed solum secundum species sacramentales. Quidam autem dixerunt, quòd statim cum sacramentum tangitur à mure vel cane, desinit ibi esse corpus Christi. Quod etiam derogat veritati sacramenti, sicut supra dictum est*.

*In corp.
art.*

Nec tamen dicendum est, quòd animal brutum sacramentaliter corpus Christi manducet: quia non est natum uti eo ut sacramento. Unde non sacramentaliter, sed per accidens corpus Christi manducat: sicut manducaret ille, qui sumeret hostiam consecratam, nesciens eam esse consecratam. Et quia id quod est per accidens, non cadit in divisione alicuius generis: ideò hic modus manducandi corpus Christi, non ponitur tertius præter sacramentalem & spiritualem.

ARTIC. IV.

Utrum peccator sumens corpus Christi sacramentaliter, peccet?

481

*Inf. ar. 7.
et 8. co. et
4. d. 9. a.
3. q. 1. q.
2. q. a. 4.
q. 2. cor.
1. cor.
11. lec. 7.
co. 2.*

AD quartum sic proceditur. Videtur, quòd peccator sumens corpus Christi sacramentaliter, non peccet. Non enim est maioris dignitatis Christus sub specie sacramenti, quam sub specie propria. Sed peccatores tangentes corpus Christi sub specie propria, non peccabant, quin etiam veniam peccatorum consequerentur: sicut legitur Luc. 7. de muliere peccatrice & Matt. 14. dicitur. Quicumque tetigerit solum vestimenti eius, salvi facti sunt. Ergo non peccant, sed magis salutem consequuntur, sacramentum corporis Christi sumendo.

¶ 2. Præterea, Hoc sacramentum, sicut & alia, est quædam spiritualis medicina. Sed medicina datur infirmis ad salutem: secundum illud Matth. 9. Non est

est opus valentibus medicus, sed male habentibus. Infirmi autem vel male habentes spiritualiter, sunt peccatores. Ergo hoc sacramentum absque culpa sumere possunt.

¶ 3 Preterea, Hoc sacramentum cum in se Christum contineat, est de maximis bonis. Maxima autem bona (secundum August. in lib. de libero arbit.) sunt quibus nullus male potest uti. Nullus autem peccat, nisi per abusum alicuius rei. Ergo nullus peccator sumens hoc sacramentum peccat.

† lib. 2 c.
19. nō lon
gè à prin.
tom. 1.

¶ 4 Preterea, Sicut hoc sacramentum sentitur gustu & tactu, ita & visu. Si ergo peccator ex eo, quod sumit hoc sacramentum, peccet, videtur etiam quod peccaret videndo. Quod patet esse falsum: cum ecclesia omnibus hoc sacramentum videndum & adorandum proponat. Ergo peccator non peccat ex hoc quod manducat hoc sacramentum.

¶ 5 Preterea, Contingit quandoque, quod aliquis peccator non habet conscientiam sui peccati. Nec tamen talis peccare videtur, corpus Christi sumendo: quia secundum hoc, omnes peccarent qui sumunt, quasi periculo se exponentes: cum Apostolus dicat 1. Corinth. 4. Nihil mihi conscius sum: sed non in hoc iustificatus sum. Non ergo videtur, quod peccatori cedat in culpam, si hoc sacramentum sumat.

SED contra est, quod Apost. dicit 1. Corint. 11. Qui manducat & bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit, id est, condemnationem. Dicit autem glossa ibidem, quod indignè manducat & bibit qui in crimine est, vel irreuerenter tractat. Ergo qui est in peccato mortali, si hoc sacramentum accipiat, damnationem acquirit, mortaliter peccans.

RESPONDEO dicendum, quod in hoc sacramento sicut in alijs, id quod est sacramentum, est signum eius, quod est res sacramenti. Duplex autem est res huius sacramenti, sicut supra dictum est. Una quidem, quæ est significata & contenta, scilicet

973. a. 6.

ipse

ipse Christus: alia autem est significata, & non contenta, scilicet corpus Christi mysticum, quod est societas sanctorum. Quicumque ergo hoc sacramentum sumit, ex hoc ipso significat se esse Christo unitum, & membris eius incorporatum. Quod quidem fit per fidem formatam, quam nullus habet cum peccato mortali. Et ideo manifestum est, quod quicumque cum peccato mortali hoc sacramentum sumit, falsitatem in hoc sacramento committit: & ideo incurrit sacrilegium, tamquam sacramenti violator; & propter hoc mortaliter peccat.

Ad primum ergo dicendum, quod Christus in propria specie apparens, non exhibebat se tangendum hominibus in signum spiritualis unionis ad ipsum, sicut exhibetur sumendus in hoc sacramento. Et ideo peccatores eum in propria specie tangentes, non incurrebant crimen falsitatis circa diuina, sicut peccatores sumentes hoc sacramentum. Et præterea Christus adhuc gerebat similitudinem carnis peccati: & ideo conuenienter se peccatoribus tangendum exhibebat. Sed remota similitudine carnis peccati per gloriam resurrectionis, se tãgi prohibuit à muliere, quæ defectum fidei circa ipsum patiebatur, secundum illud Ioan. 20. Noli me tangere, nondum enim ascendi ad Patrem meum, scilicet in corde tuo, vt August. exponit*. Et ideo peccatores qui defectum fidei formatæ patiuntur circa Christum, repelluntur à contactu huius sacramenti.

tr. 20. 121
in Ioan. à
me. illius
inuenitur
tom. 9.

Ad secundum dicendum, quod non quælibet medicina competit secundum quemlibet statum infirmitatis. Nam medicina, quæ datur iam liberatis à febre, ad confortationem, noceret, si daretur adhuc febricitantibus. Ita etiam baptismus & pœnitentia sunt quasi medicina purgatiuæ, quæ dantur ad tollendam febrem peccati. Hoc autem sacramentum est medicina confortatiua, quæ non debet dari nisi liberatis à peccato.

Ad tertium dicendum, quod maxima bona intelligit

ligit August. † virtutes animæ, quibus nullus male
vitur, quasi principijs mali vsus. Vtitur tamen eis
aliquis male, quasi obiectis mali vsus: vt patet in his,
qui de virtutibus superbiunt. Ita & hoc sacramen-
tum quantum est ex se, non est principium mali vsus,
sed obiectum. Vnde Augus. * dicit, Multi indigne
accipiunt corpus Christi: per quod docemur, quam
cauendum sit male accipere bonum. Ecce enim per
bonum factum est malum, dum male accipitur bo-
num; sicut è contra, Apostolo per malum factum est
bonum, cum bene accepit malum, scilicet cum stimu-
lum sarrana patienter portauit.

† Loco in
arg. ult.
tra. 62. in
10ã circa
princ. &
tra. 6. ad
c. 1. Ioan.
t. m. 9. de
conf. d. 2.
c. 66.

q 76. a. 7

c. 7. eccle.
hier p. 3.
paulo a
prim.

Ad quartum dicendum, quòd per visum non acci-
pitur ipsum corpus Christi, sed solum sacramentum
eius: quia scilicet non pertingit visus ad substantiam
corporis Christi, sed solum ad species sacramen-
tales: vt supra dictum est *. Sed ille qui manducat,
non solum sumit species sacramentales, sed etiam
ipsum Christum, qui est sub eis. Et ideò a visione
corporis Christi nullus prohibetur, qui sit sacramen-
tum Christi consecutus, scilicet baptismum. Non
baptizati autem non sunt admittendi etiam ad inspe-
ctionem huius sacramenti: vt patet per Dionys. * in
lib. ecclesiast. hierar. Sed: ad manducationem non
sunt admittendi, nisi soli illi, qui non solum sacra-
mentaliter, sed etiam realiter sunt Christo coniuncti.

Ad quintum dicendum, quòd hoc quod non ha-
bet aliquis conscientiam sui peccati, potest contingere
dupliciter. Vno modo per culpam suam: vel
quia per ignorantiam iuris, quæ non excusat, repu-
tat non esse peccatum quod est peccatum (pura, si
aliquis fornicator reputaret simplicem fornicatio-
nem non esse peccatum mortale): vel quia negligens
est in examinatione sui ipsius: contra id quod Apo-
stolus dicit primæ Corint. 11. Probet autem seipsum
homo, & sic de pane illo edat, & de calice bi-
bat. Et sic nihilominus peccat peccator sumens cor-
pus Christi, licet non habeat conscientiam peccati:

qua

quia ipsa ignorantia est ei peccatum. Alio modo potest contingere sine culpa ipsius: puta cum doluit de peccato, sed non est sufficienter contritus. Et in tali casu non peccat sumendo corpus Christi: quia homo per certitudinem scire non potest, verum sit verè contritus. Sufficit enim, si in se signa contritionis inueniat, puta si doleat de præteritis, & proponat cauere de futuris. Si verò ignorat hoc quod fecit, esse actum peccati, propter ignorantiam facti, quæ excusat (puta si accessit ad non suam, quam credebat esse suam) non est ex hoc dicendus peccator. Similiter etiam si totaliter est peccatum oblitus, sufficit ad eius deletionem generalis contritio, vt infra dicitur*. Vnde iam non est dicendus peccator.

*Non cõple
uit morte
prædictus.*

ARTIC. V.

Vtrum accedere ad hoc sacramentum cum conscientia peccati, sit grauissimum omnium peccatorum?

482.

*4. d. 9. ar.
3 q. 3. q.
1. Co. 10.
2. 5. co. 3.*

*gl. interl.
ibi. in sen
tentia.*

AD quintum sic proceditur. Videtur, quòd accedere ad hoc sacramentum cum conscientia peccati, sit grauissimum omnium peccatorum. Dicit enim Apostolus primæ ad Corinth. 11. Quicumque manducauerit panem, & biberit calicem Domini indignè, reus erit corporis & sanguinis Domini. glos. ibidem*, Hoc est, ac si Christum occiderit, punietur. Sed peccatum Christum occidendum, videtur fuisse grauissimum. Ergo & hoc peccatum, quo aliquis cum conscientia peccati ad mensam Christi accedit, videtur esse grauissimum.

¶ 2 Præterea, Hieronym. dicit in quadam epist. Quid tibi cum fœminis, qui ad altare cum Deo fabularis? dic sacerdos, dic clerice, qualiter eisdem labijs filium Dei oscularis, quibus osculatus es labijs meretricis. Cum Iuda, osculo Filium hominis tradis. Et sic videtur fornicator ad mensam Christi accedens peccare, sicut Iudas peccauit, cuius peccatum fuit